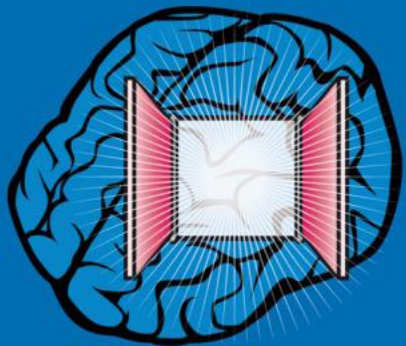

Publieksdag Hersentumoren

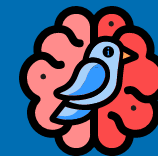
Zaterdag 27 November 2021
Online Evenement

In samenwerking met:

Publieksdag
Hersentumoren

Immuuntherapie: is er hoop?

Filip De Vos

Internist-oncoloog, UMC Utrecht

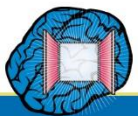
In samenwerking met:

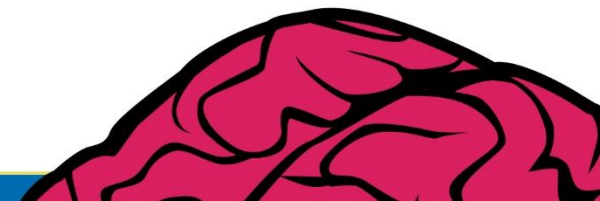
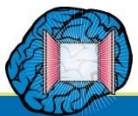
'Onze grootste overwinning is niet dat we nooit falen, maar dat we telkens weer opstaan als we zijn gestruikeld. '

Confucius 551 – 479 BC
Chinese filosoof, dichter en politicus

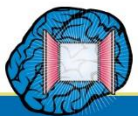

- Geschiedenis
- Afweersysteem
  - algemeen
  - hersenen en tumoromgeving
- Immunotherapie
  - algemeen
  - hersentumoren
- Toekomstperspectief
- Samenvatting

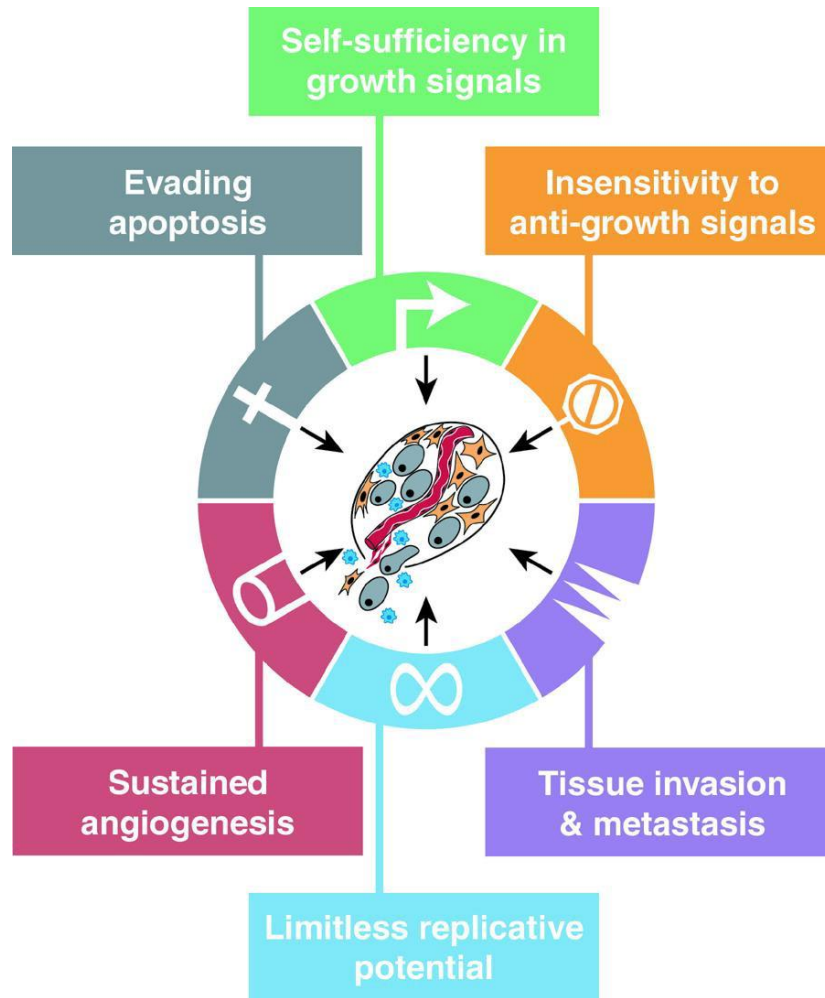

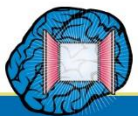
- **Geschiedenis**
- **Afweersysteem**
  - algemeen
  - hersenen en tumoromgeving
- **Immuuntherapie**
  - algemeen
  - hersentumoren
- **Toekomstperspectief**
- **Samenvatting**

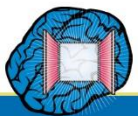
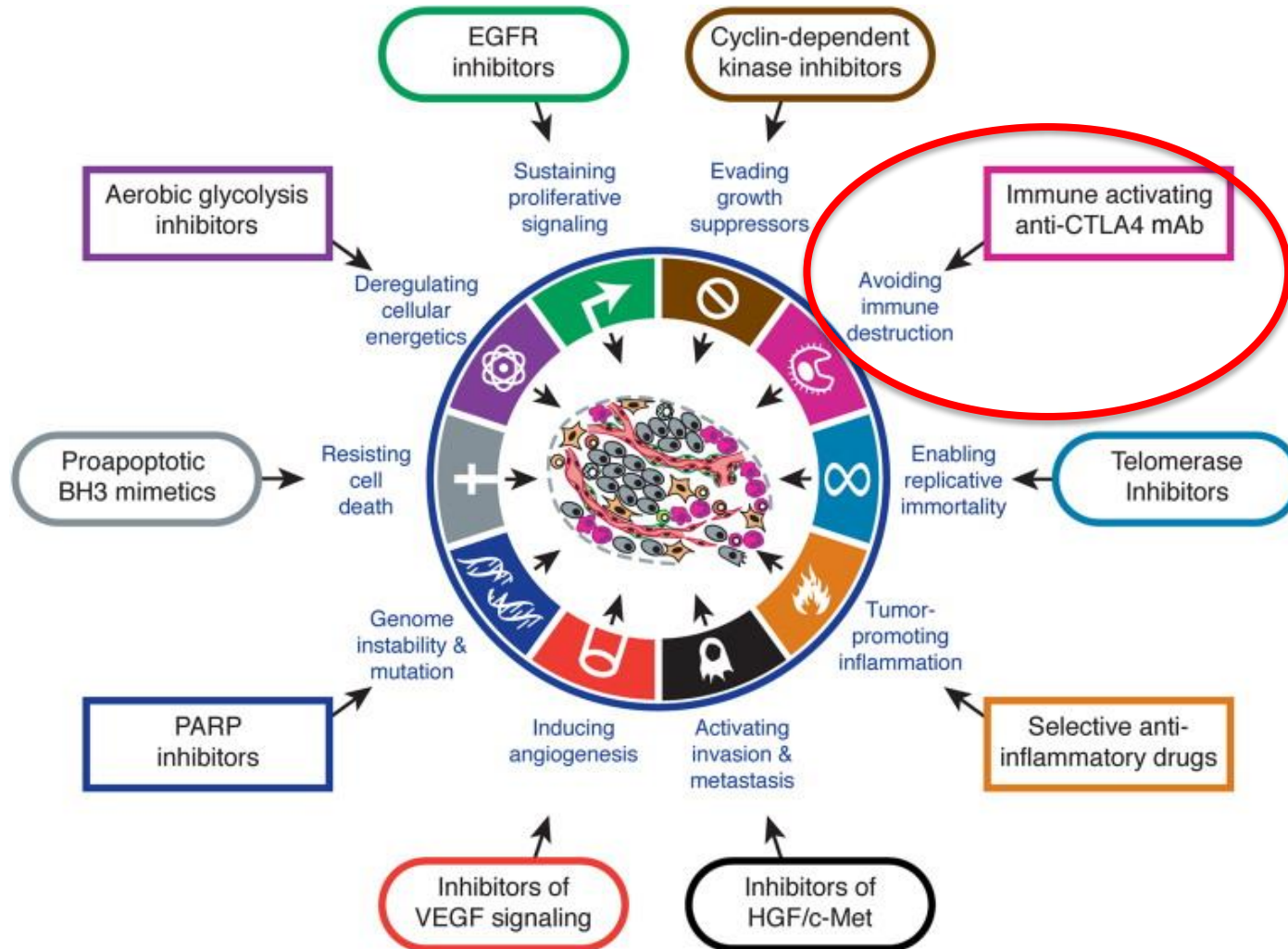
Kenmerken van kanker

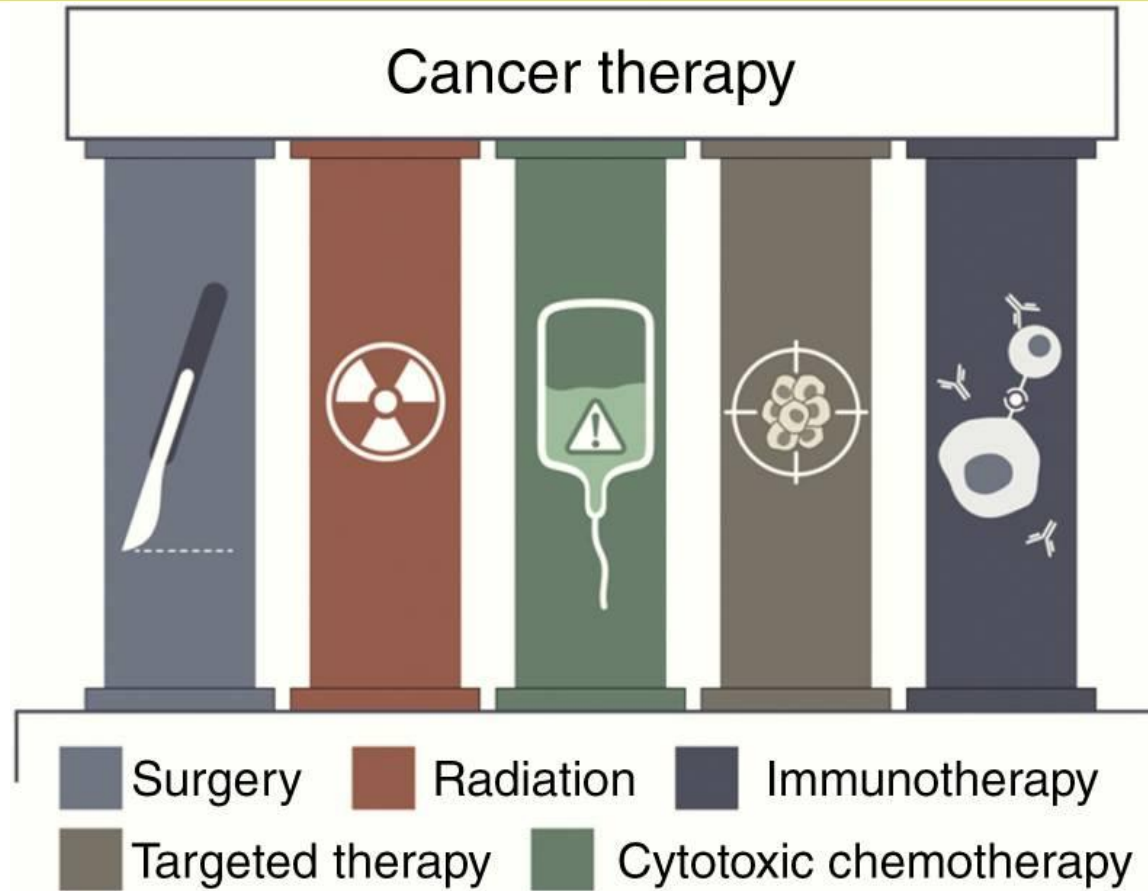
zichzelf in stand houden
ontwijken van celsterfte
ongevoelig voor groeiremming
bloedvat nieuwvorming
hoge celdeling
invasief gedrag

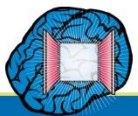
Kenmerken van kanker 2.0

Soorten antikanker behandeling

Antihormonale therapie
Radio-nucleaire therapie

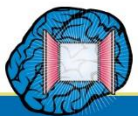
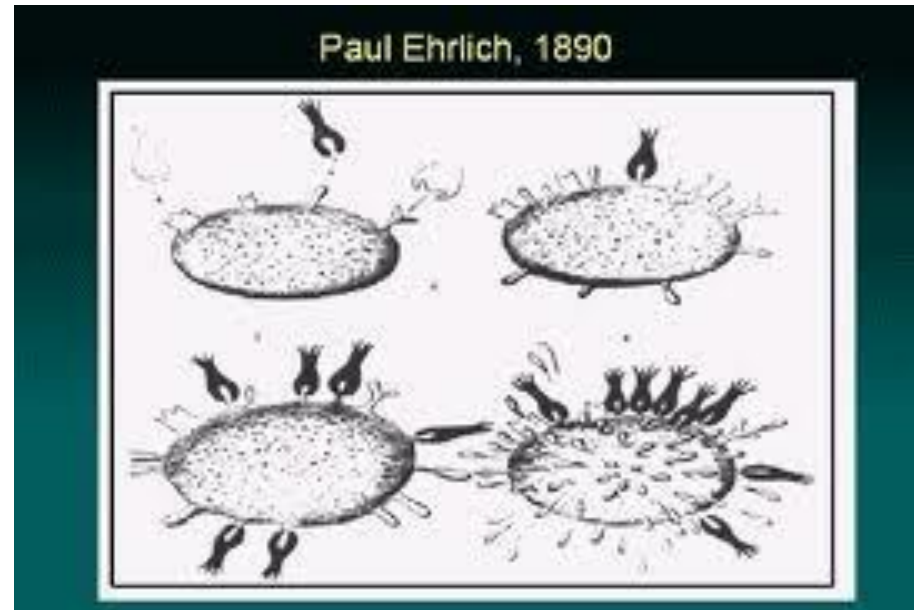

Paul Ehrlich (1854-1918)

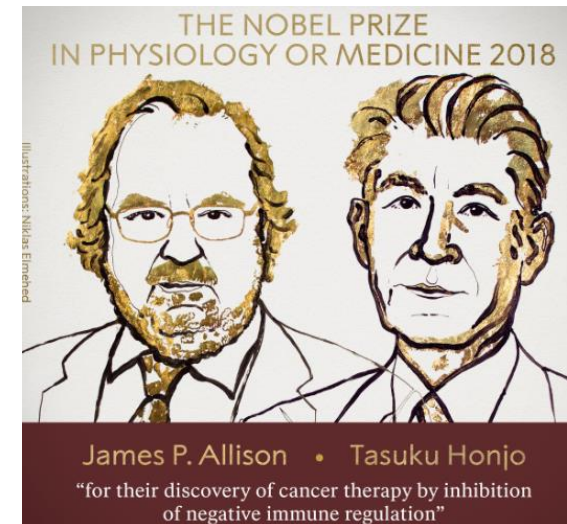
- Duitse chemicus en arts
- 1908 Nobel Prijs voor Physiologie of Geneeskunde
- Concept “magic bullets”

“Turning point in cancer”

gemetastaseerd melanoom
steeds meer vormen van kanker

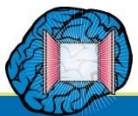

- Geen geregistreerde immuuntherapie bij hersentumoren
- Gefaalde fase III studies (nieuwe versus bestaande therapie)
- Snelle veroudering, passiviteit, acceptatie, uitputting en onoplettendheid van afweercellen naar hersentumorcellen toe

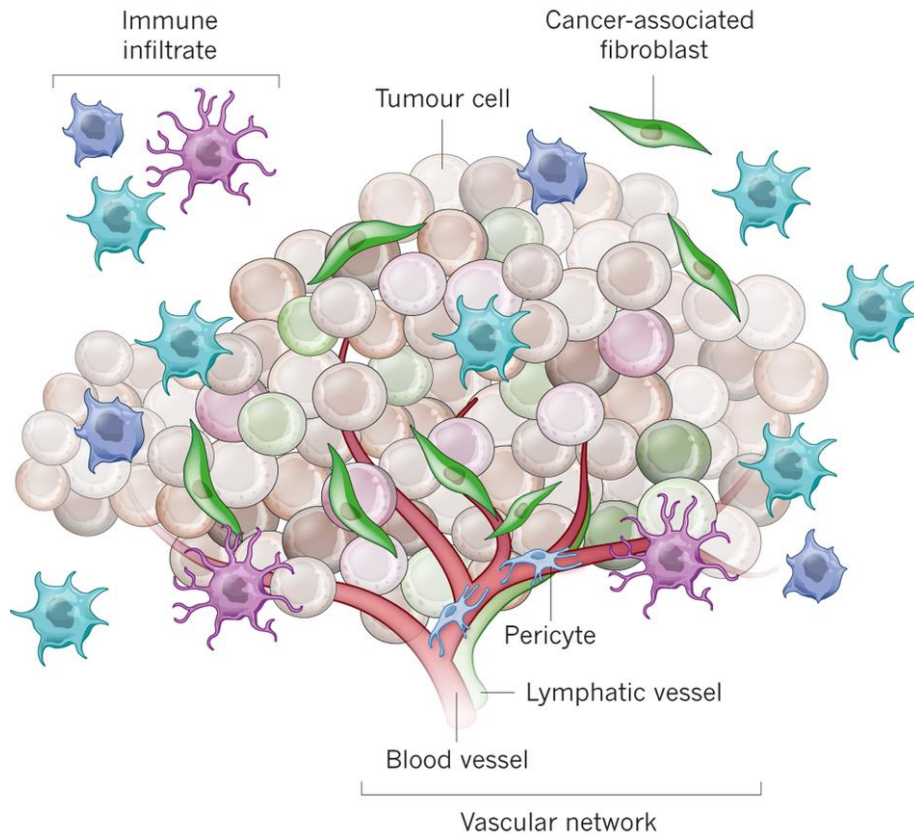

- Geschiedenis
- **Afweersysteem**
  - algemeen
  - hersenen en tumoromgeving
- Immunotherapie
  - algemeen
  - hersentumoren
- Toekomstperspectief
- Samenvatting

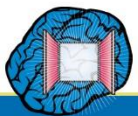
Er is meer aan de hand in een tumorgezwel

wisselwerking met de omgeving van de tumor

- andere stofwisseling
- nieuwe bloedvaten
- hormonale effecten
- effect op afweer

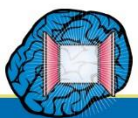
Quail DF, Joyce JA. 2013 Nat Med

Aangeboren en verworven afweer

Afweerlijnies			
actief binnen 0 tot 12 uur		actief binnen 1 tot 7 dagen	
1 ^{ste} afweerlinie	2 ^{de} afweerlinie	3 ^{de} afweerlinie	
uitwendig	inwendig		
passieve barrières	aangeboren afweersysteem	verworven afweersysteem	
huid dwars-doorsnede van de huid slijmvliezen: • luchtwegen • spijsverteringskanaal • urinewegen en vagina uitscheidingsproducten: • speeksel • talg • tranen • transpiratie • urine • maagzuur. neushaar trilharen in luchtwegen	valt meerdere typen ziekteverwekkers aan	valt één type ziekteverwekker aan	
	afweer blijft gelijk na herhaalde infectie	afweer neemt toe na herhaalde infectie	
	fagocytose: • macrofagen • mestcellen • granulocyten • natural killer cellen • dendritische cellen dendritische cel antimicrobiële eiwitten: • complementeiwitten • interferonen koorts	cellulaire afweer • T-cellen (geactiveerd/killer) • T-geheugencellen geactiveerde T-cel natural killer cel (NK-cel)	humorale afweer • B-cellen • antistoffen • B-geheugencellen B-cel antistoffen

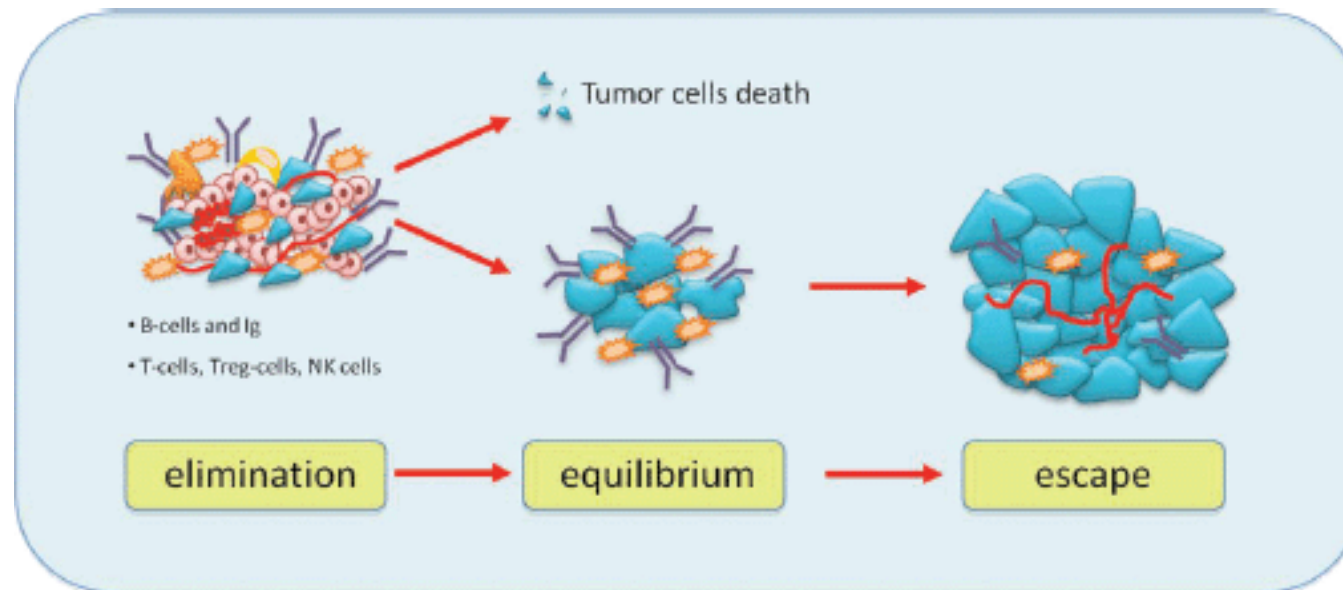

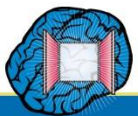
Miljoenen celdelingen per dag

Er kan eens iets mis gaan

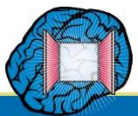
Afweersysteem kan efficiënt ongeremd delende tumorcellen opruimen

Gelao ecancer.org

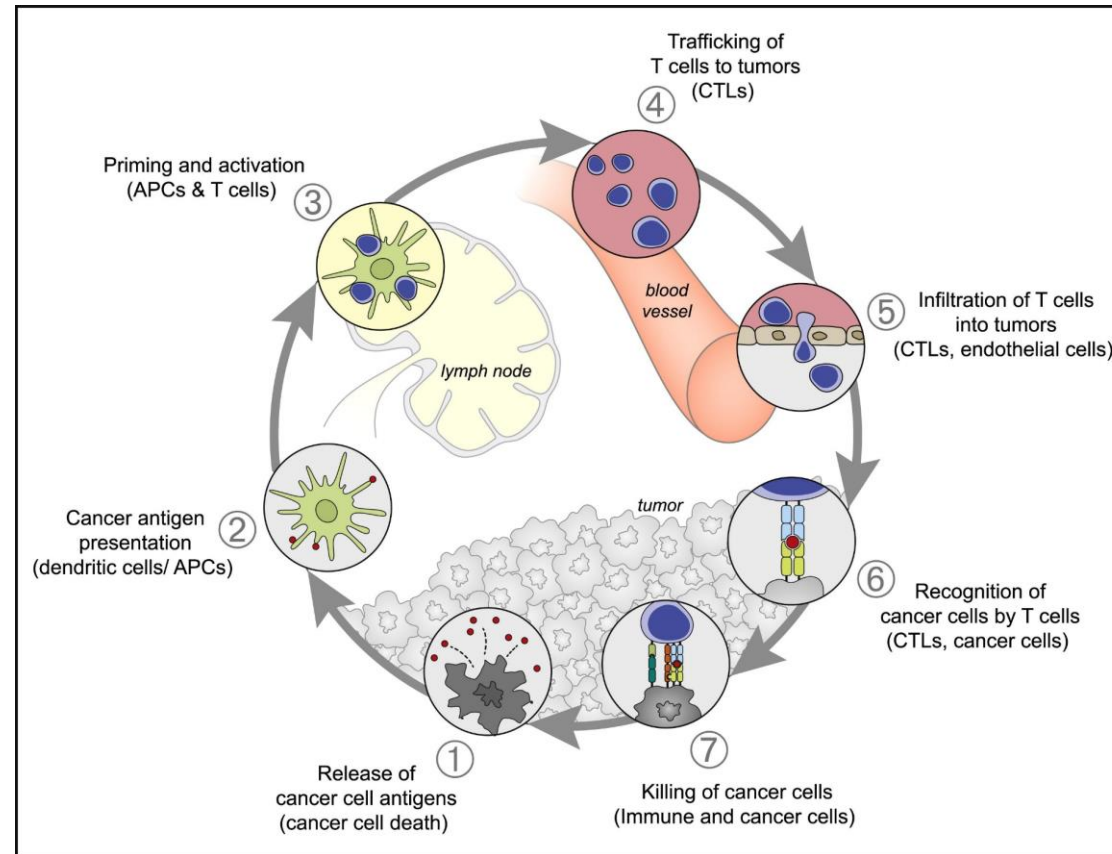

Killer T cel valt een kankercel aan

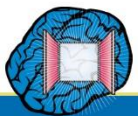

Kanker en afweer cyclus

Chen 2013 Immunity

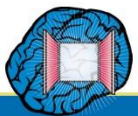
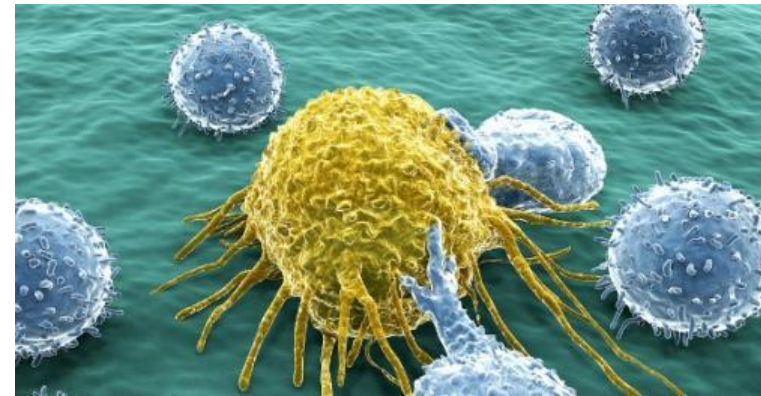

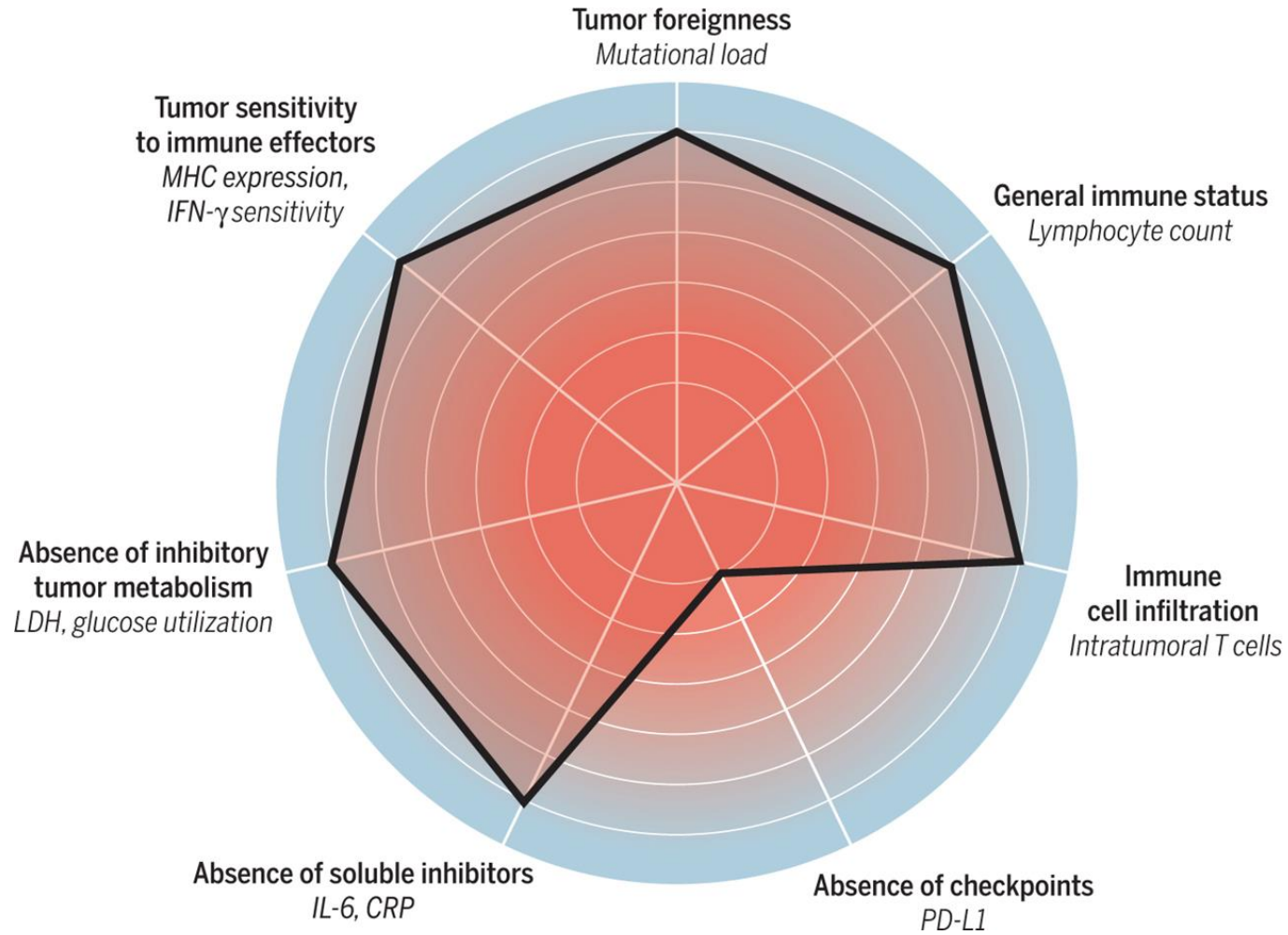
Immune escape = ontsnappen aan de afweer

Tumorcellen ontsnappen als ze:

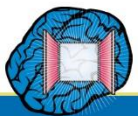
- te veel lijken op gewone cellen en door het immuunsysteem niet herkend worden als afwijkend
- mechanismen ontwikkelen om het immuunsysteem te remmen/blokkeren

Succesfactoren voor immuuntherapie

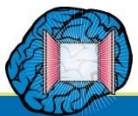

Blank 2016 Science

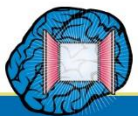

- Geschiedenis
- **Afweersysteem**
  - algemeen
  - hersenen en tumoromgeving
- Immuuntherapie
  - algemeen
  - hersentumoren
- Toekomstperspectief
- Samenvatting

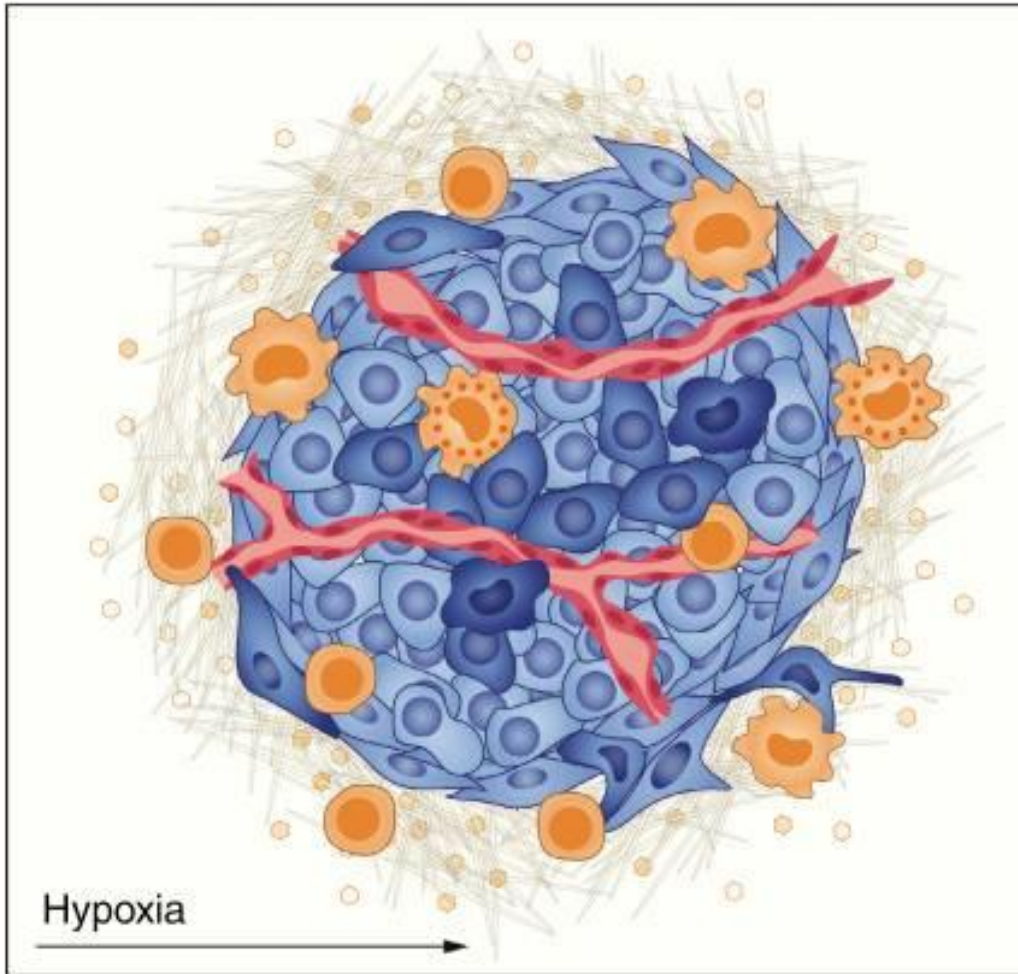

- Tumorbiologie
  - Heterogeen binnen de tumor, doorheen de tijd
  - Laag aantal mutaties = weinig antistoffen
- Afweerstand door de tumor
  - Koude tumoren (weinig afweercellen)
- Resistentie mechanisme van de tumor
  - Verlies van antistoffen
  - Verworven mutaties
- Micro-omgeving
  - Laag zuurstofgehalte en weinig voedingsstoffen (glucose)

Factoren die afweer hinderen

Cancer cell heterogeneity

Immunosuppressive cells

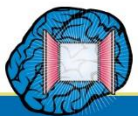
Vascular proliferation/Hypoxia

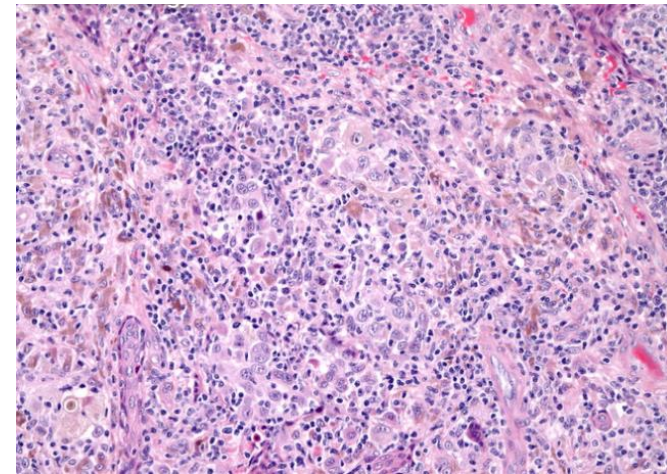
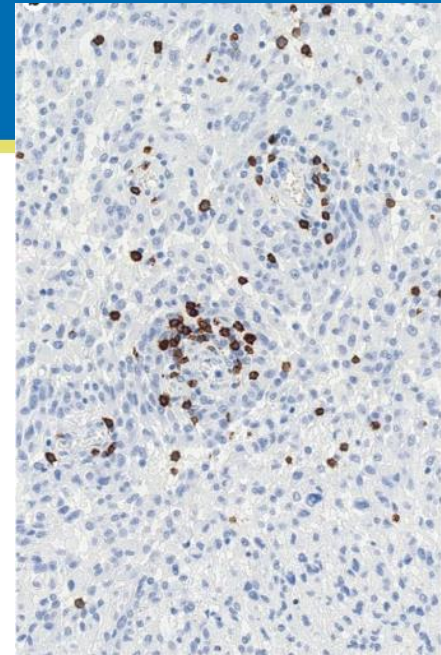
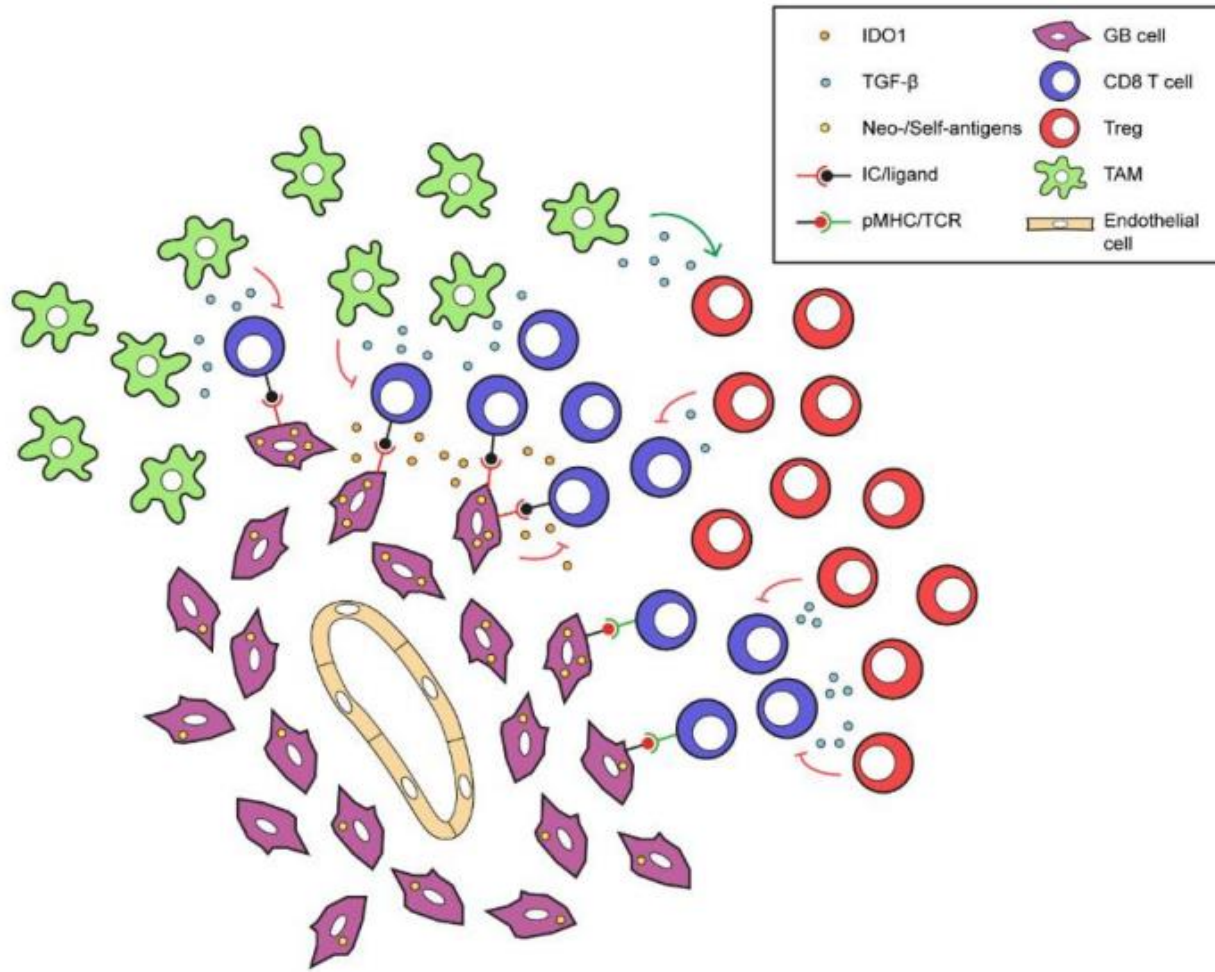

Blood brain barrier

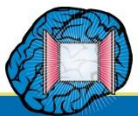

Tumor brain interface

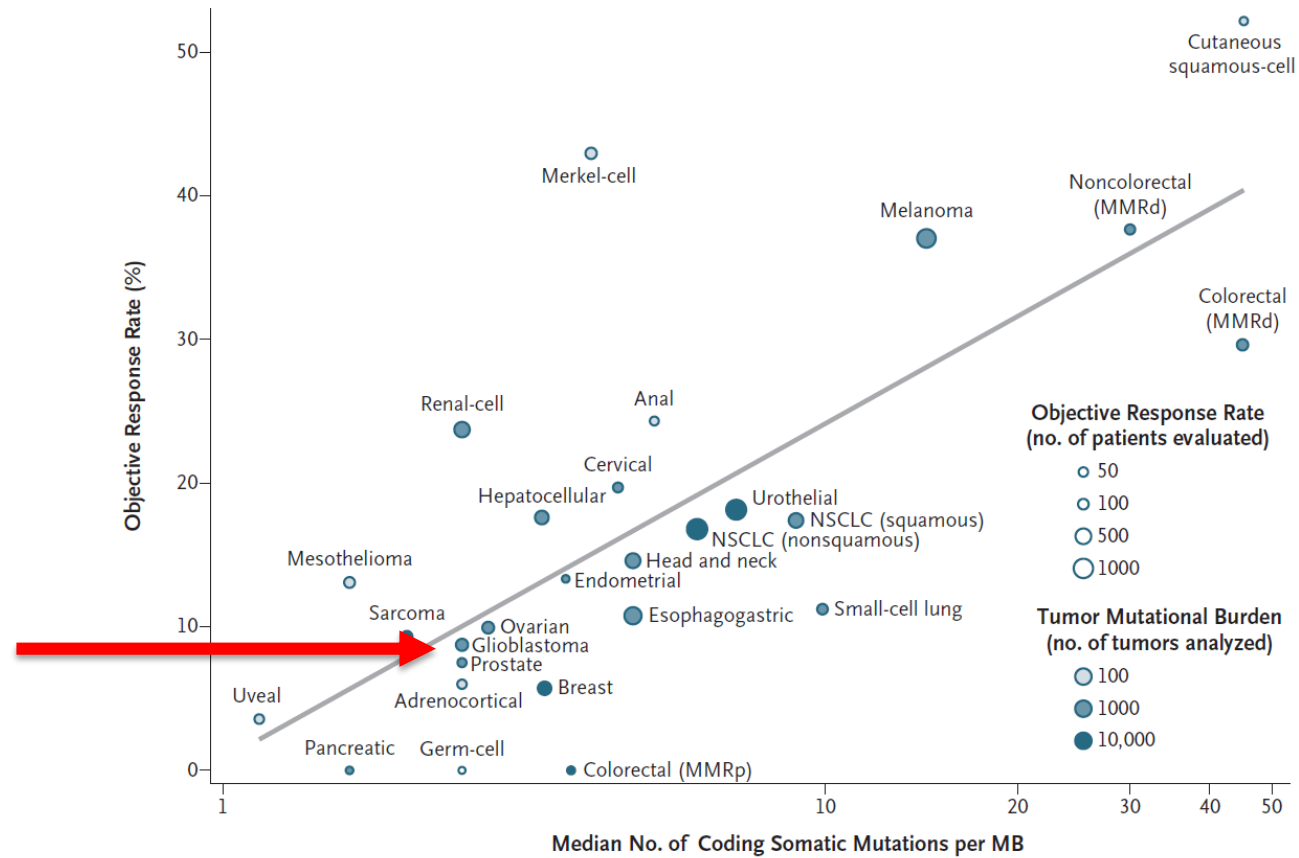

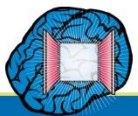
Weenink et al 2020 Cancers

Weinig effect checkpoint remmers bij GBM

Yarchoan et al 2017 NEJM

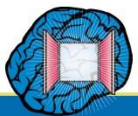

Dexamethason

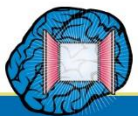

- nodig bij massawerking hersenoedeem, na operatie of bestraling
- Indirect bewijs dat steroiden effect immunotherapie verminderen
- Streven naar > 2 mg/dag (liefst geen tijdens immunotherapie)

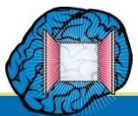
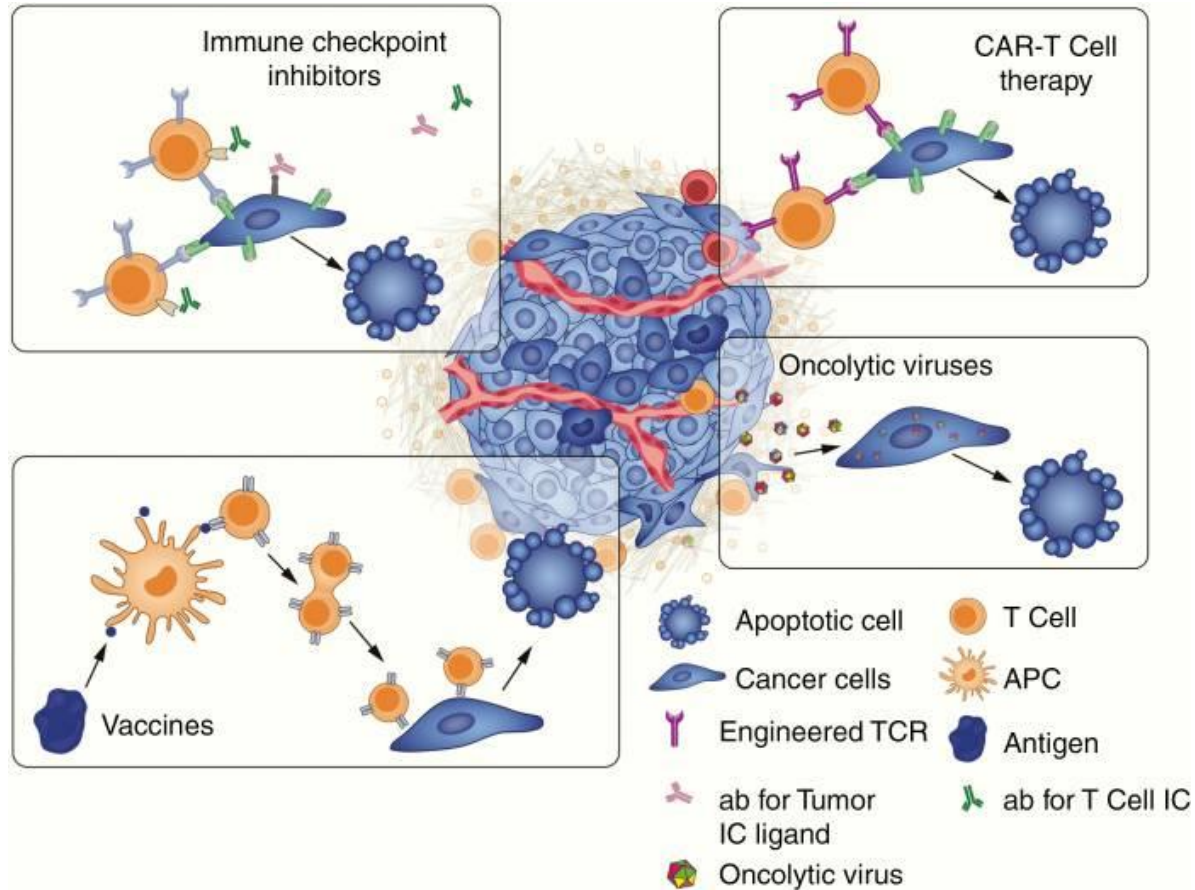

- Geschiedenis
- Afweersysteem
  - algemeen
  - hersenen en tumoromgeving
- **Immuuntherapie**
  - algemeen
  - hersentumoren
- Toekomstperspectief
- Samenvatting

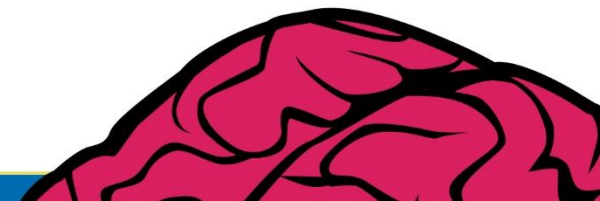
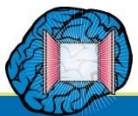
Typen immuuntherapie

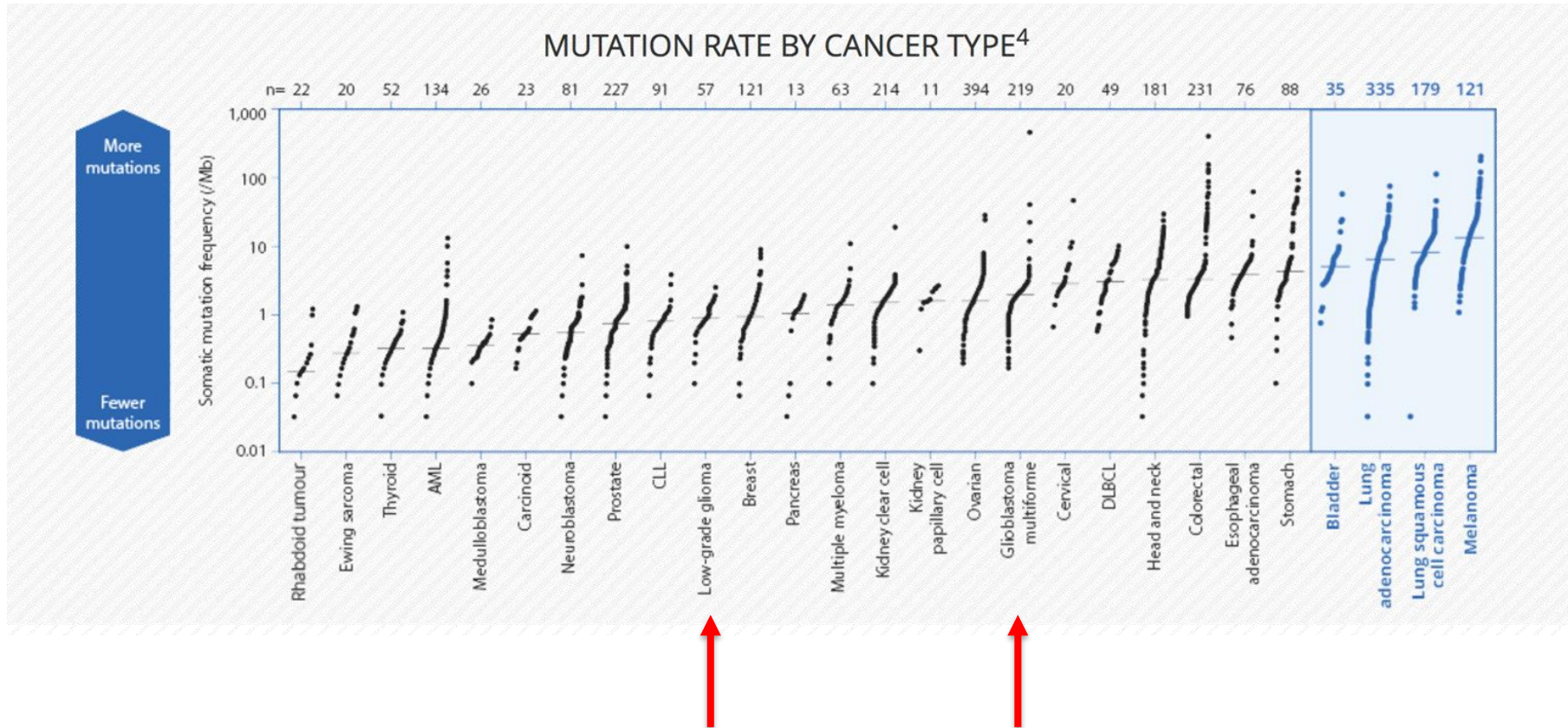
Kenmerken van immuuntherapie

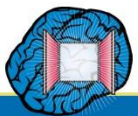
- Dezelfde behandeling voor verschillende tumortypen met verschillende mutaties.
  - doelwit zijn antistoffen
  - cyclus van tumor geassocieerde of specifieke antigenen
- Eens effect bereikt, kan dit lang duren.
  - geheugen van afweersysteem
  - aanpassend vermogen van afweer
- werkt via afweer en niet rechtstreeks op tumor
  - Uitdaging om juiste actiemechanisme te vinden
  - Heeft tijd nodig om aan te slaan
  - Combinatiebehandelingen voorkeur

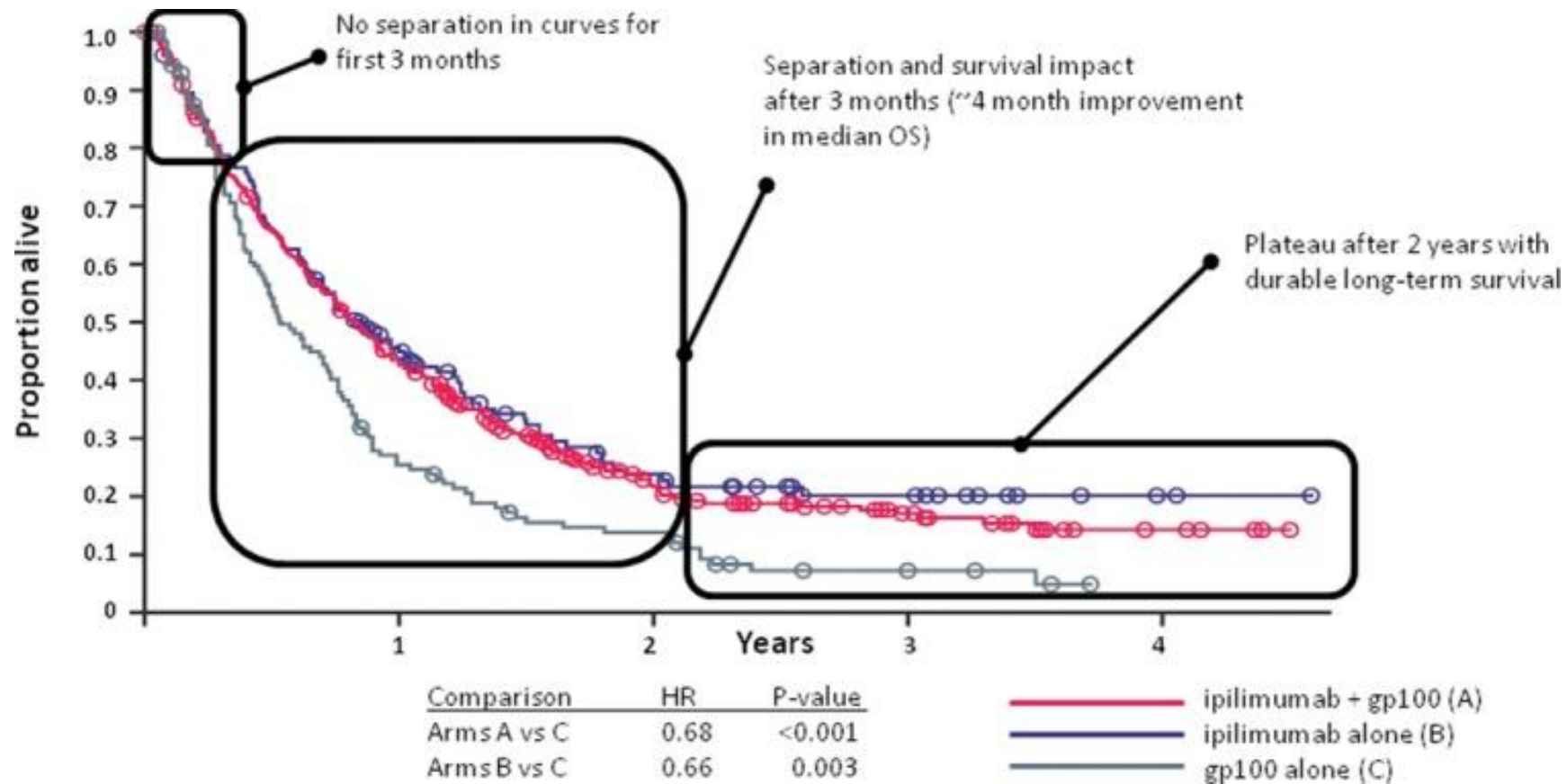
Immunogene tumoren

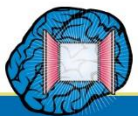
Gonzalez-Perez et al 2013 Nat Gen

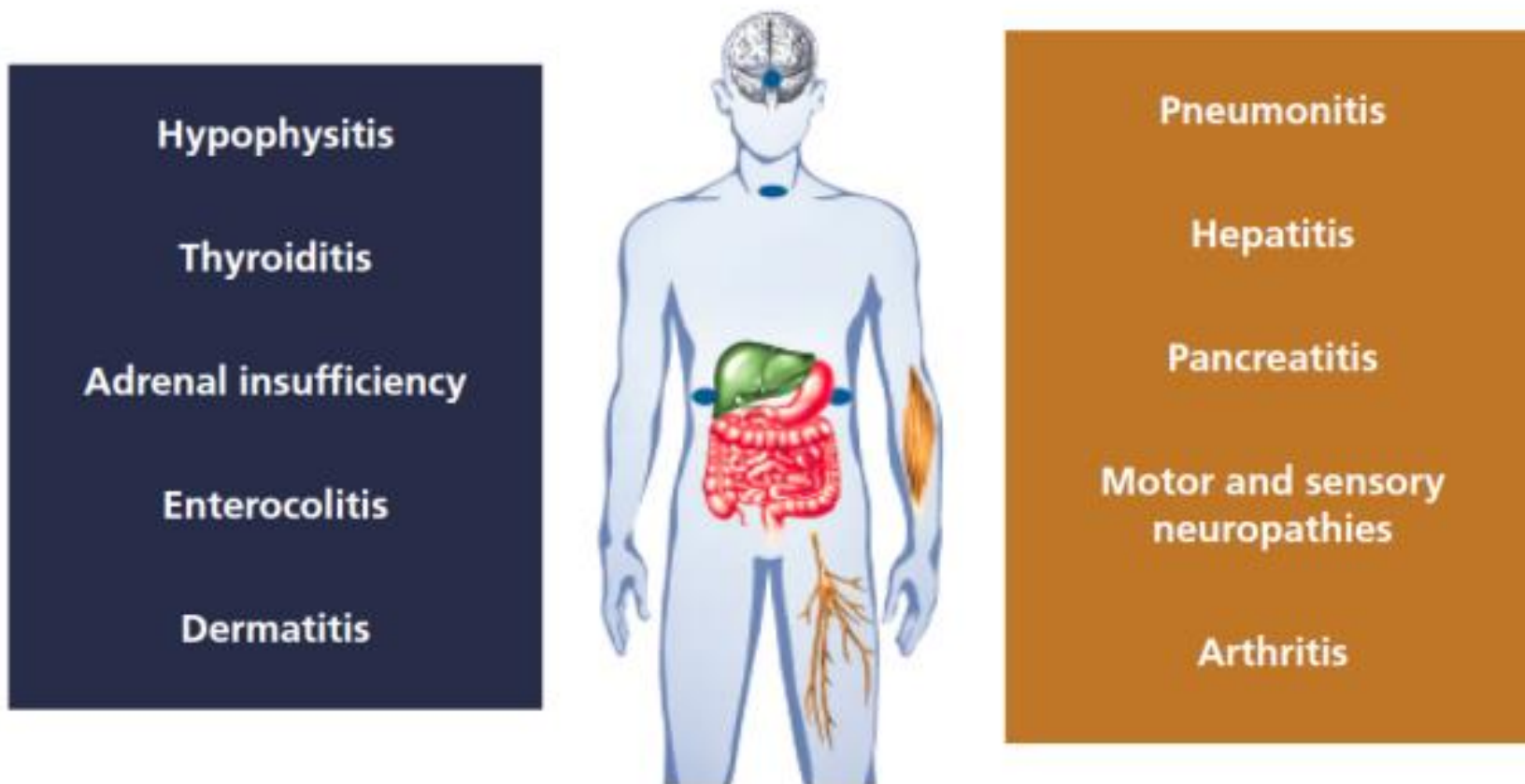
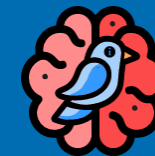
Langdurig effect bij immuuntherapie bij melanoom

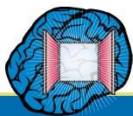
Wolchok JD et al Ann Acad Sci 2013; 1291:1-13

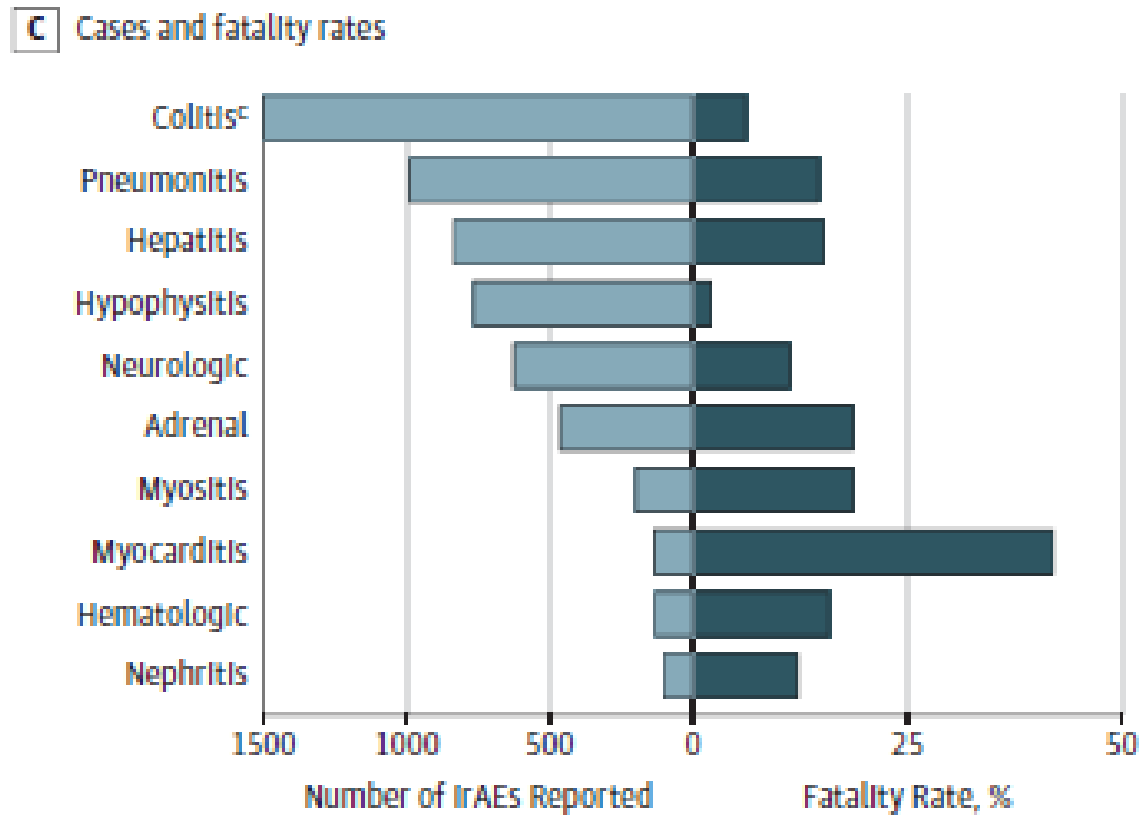
Bijwerkingen bij immuuntherapie

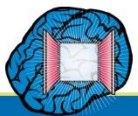
- Less common: hematologic, cardiovascular, ocular, renal

Voorkomen en ernst van bijwerkingen

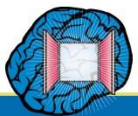
Wang DY et al 2018 JAMA Oncol

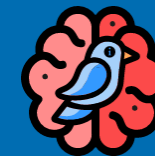

- Geschiedenis
- Afweersysteem
  - algemeen
  - hersenen en tumoromgeving
- **Immuuntherapie**
  - algemeen
  - hersentumoren
- Toekomstperspectief
- Samenvatting

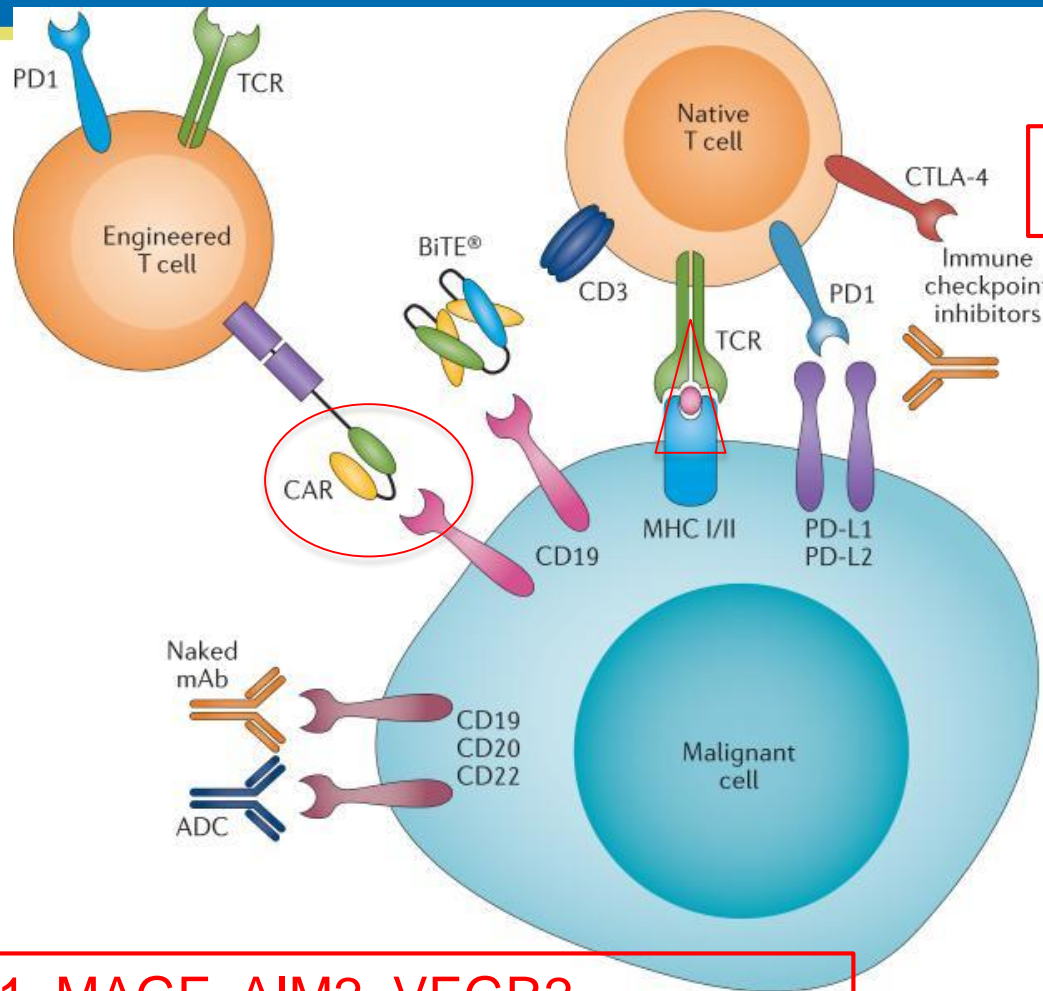

CART/TCR
tg
T/NK cells

IL13Ra2
EGFRvIII
GD2
EphA2
Muc1
Her2
B7-H3

vaccins

TAA: survivin, WT-1, MAGE, AIM2, VEGR2
TA: EGFRvIII, IDH1R132H, H3,3K27M, personalized

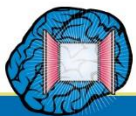

ipilimumab
tremelimumab

cemiplimab
nivolumab
pembrolizumab

atezolizumab
avelumab
durvalumab

immune checkpoint inhibitors

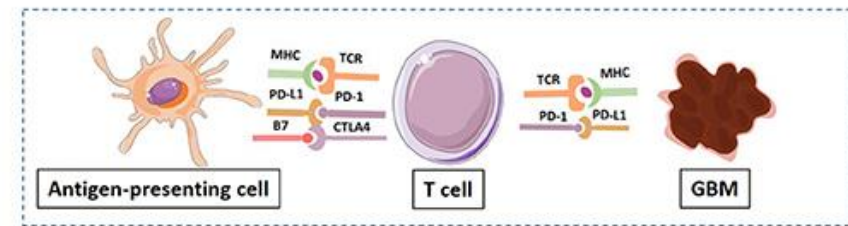

Checkpoint inhibitoren

- Meerdere grote internationale studies
- Helaas negatieve uitkomsten
- Kind niet met bad water weghouden
  - Biomarker onderzoek (TMB, MSI)
  - Combinatie behandelingen

Immune Checkpoint Inhibition

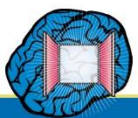

ADVANTAGES

- Increased PD-L1 expression in glioblastoma;
- Overcoming GBM immune evasion;
- Other emerging checkpoint molecules include TIM-3, OX40 and LAG3 might be targeted effectively;
- Side effects of checkpoint immunotherapy occur slowly;
- Combination immunotherapy with radiation or chemotherapy enhance the therapeutic activity

CHALLENGES

- Complex immune evasion strategies;
- Response evaluation;
- immune-related side events (irSEs);
- Balance between self-tolerance and autoimmunity.

Eigen ervaring – 45 jarige vrouw

Mei 2017 motore dysfasie, amnesie. MRI RIP links frontaal.

15-6-2017: Wakkere resectie. PA: glioblastoom, WHO gr IV. 17-7 t/m 25-8-17 Chemoradiatie d.m.v. temozolomide

22-9 t/m 9-2-18: Zes postradiatiekuren temozolomide

17-6-2018: MRI PD, spraak- en gangstoornissen.

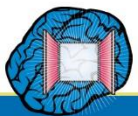
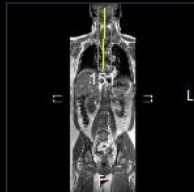
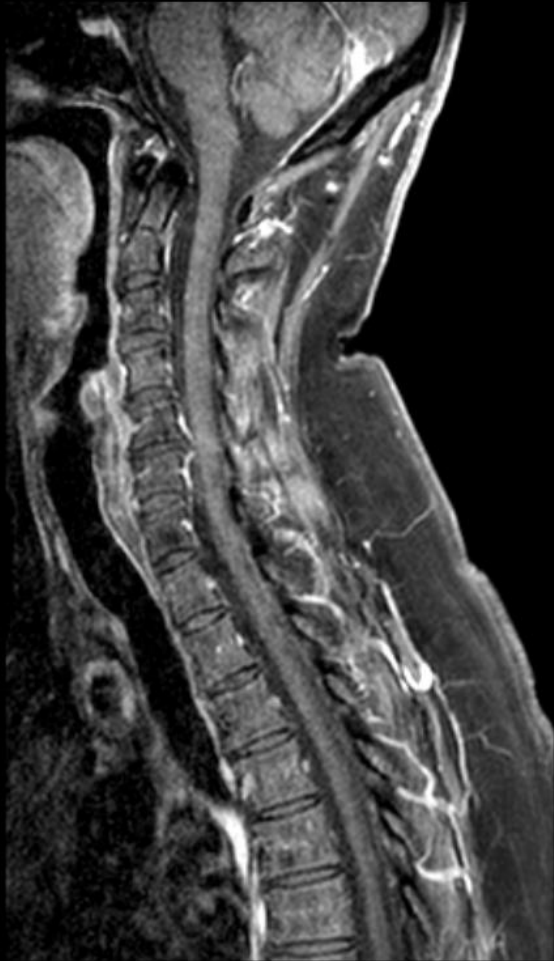
27-6-2018: Re-resectie PA recidief glioblastoom.

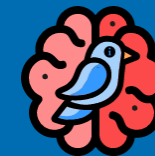
7-8 t/m 17-9-2018 Radiotherapie; PD cervicale myelum

MSI-high, veroorzaakt door een mutatie in PMS-2

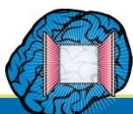
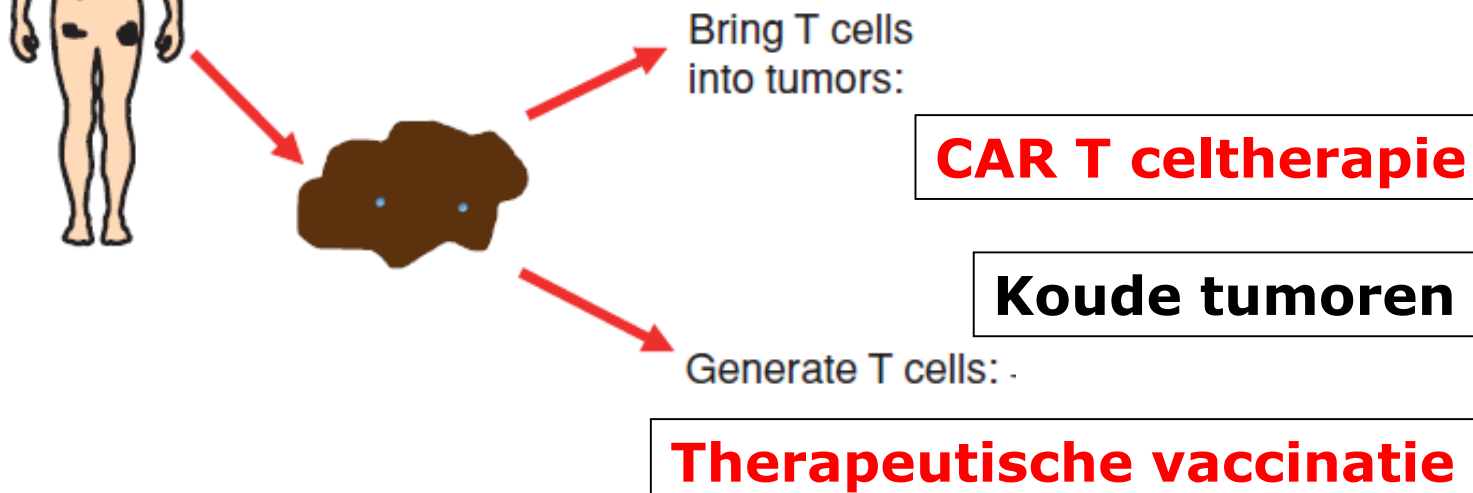
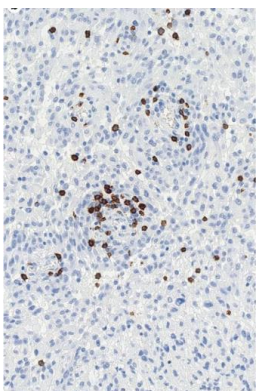
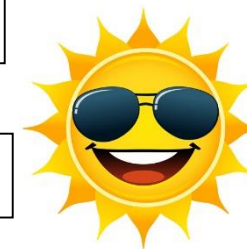
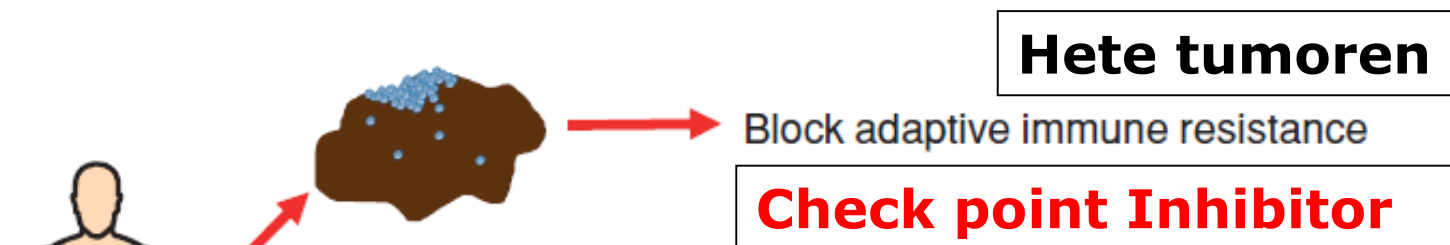
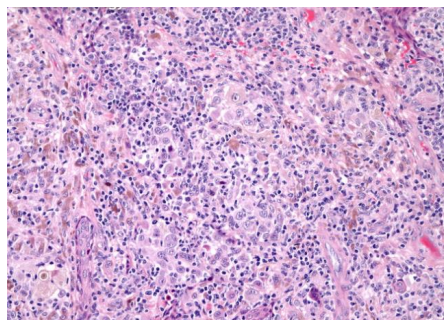
26-10-2018 t/m 4-10-2021 nivolumab MAP met CR na 1 jaar

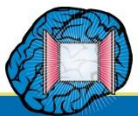
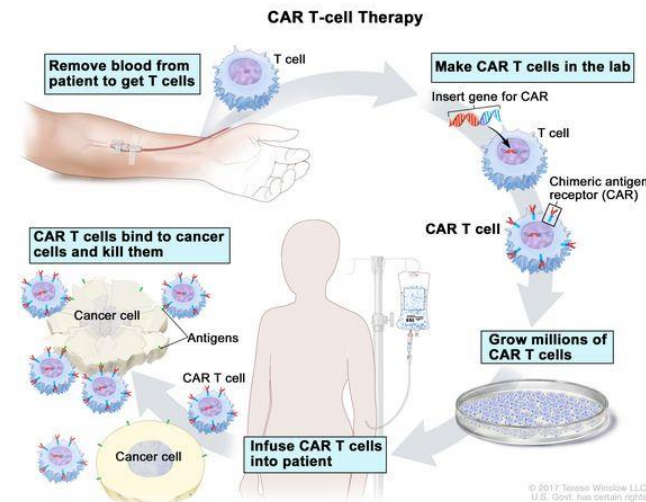
Selectie behandeling op basis van tumor kenmerken

Chimere antistof receptor T cellen (CART)

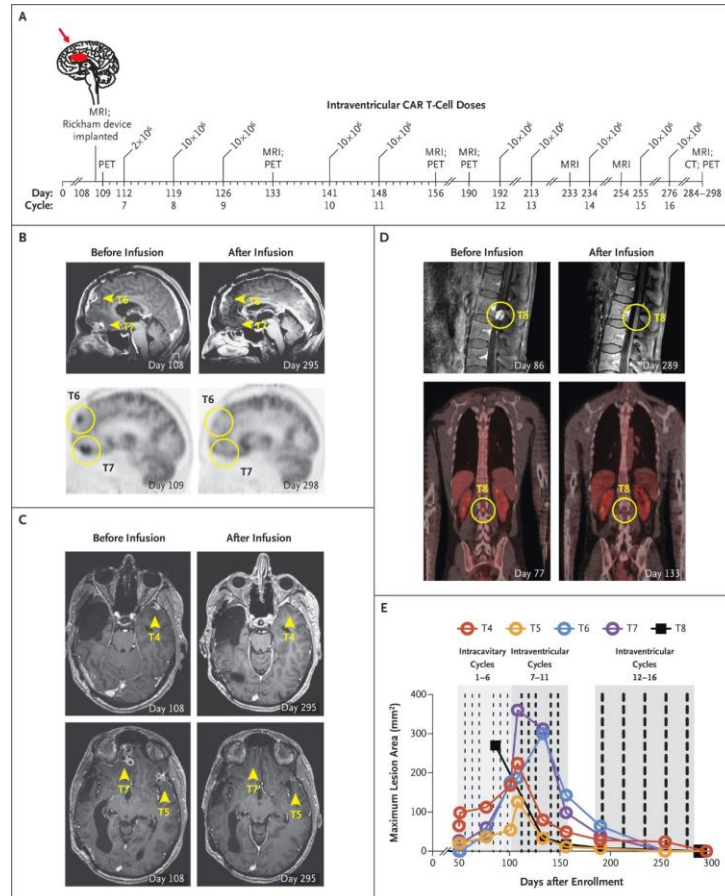

- T cellen met een aangepast proteïne gericht op herkenning van tumorspecifieke kenmerken
- Geen antistof presenterende cellen nodig
- IL13R α 2; EGFRvIII; Her2
- Immuno-editing als resistentiemechanisme
- Cytokine release syndroom

Succesverhaal bij een patiënt

Injecties in hersenvocht
Directe afweerreactie na injectie
Milde bijwerkingen
Complete langdurig respons
Wisselend per uitzaaing

Brown CE et al 2016 NEJM

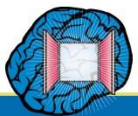

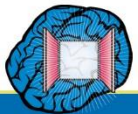
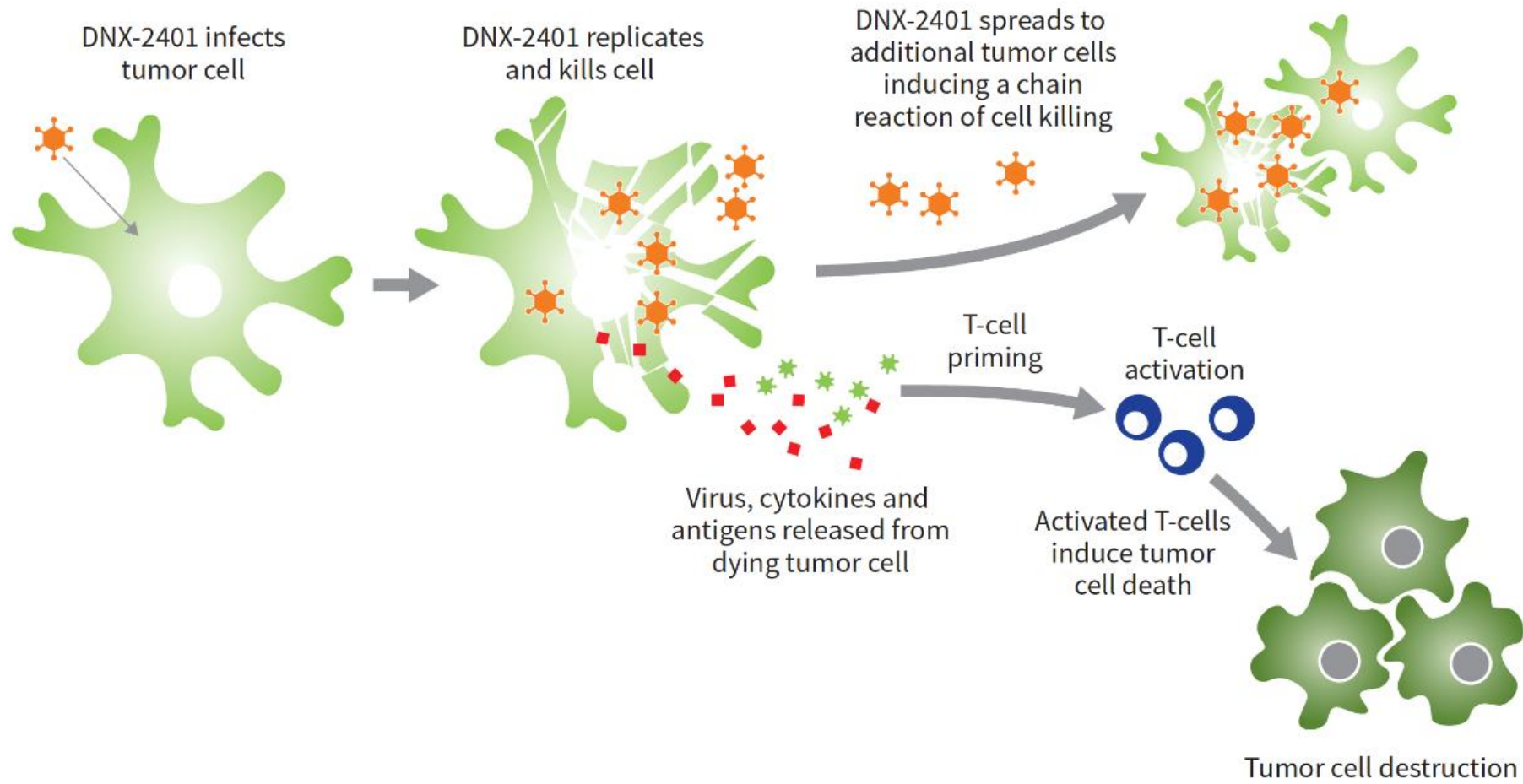
Oncolytische virustherapie

- afgezwakt virus
- luchtwegvirussen, mazelen, polio, herpes...
- selectief doelwit gericht op kankercellen
  - meer afweerreactie
  - meer vrijkomen antistoffen
- DNX2401, PVSRIPO, TOCA511 (negatieve uitkomst)

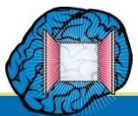

Oncolytische virustherapie

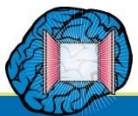
- Peptide/DNA (antistof) en cel (DC) vaccin
  - EGFRvIII, IDH1R132H, H3,3K27M (enkelvoudig)
  - IMA 950 (11 antistoffen)
  - GAPVAC101 (op maat gemaakt)
  - DC ICT107, DCVacL
  - Heath shock protein

Antistof categorieën voor antitumor vaccin

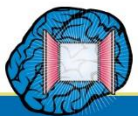
	Tumor-associated antigens (TAA)	Tumor-specific antigens (TSA)
Sterkte	Velen bekend Beschikbaar voor meeste patiënten Cocktail vaccin Lager risico immune escape	Wekt een krachtige, robuuste en specifieke afweerreactie op
Zwakte	Verminderde afweerreactie vanwege centraal aangestuurde tolerantie	Beschikbaar bij een groep patiënten Mogelijk immune escape
Voorbeeld	Her2, IL13R α 2, gp100, MAGE1, survivin, AIM-2, hTERT	IDH1R132H, EGFRvIII

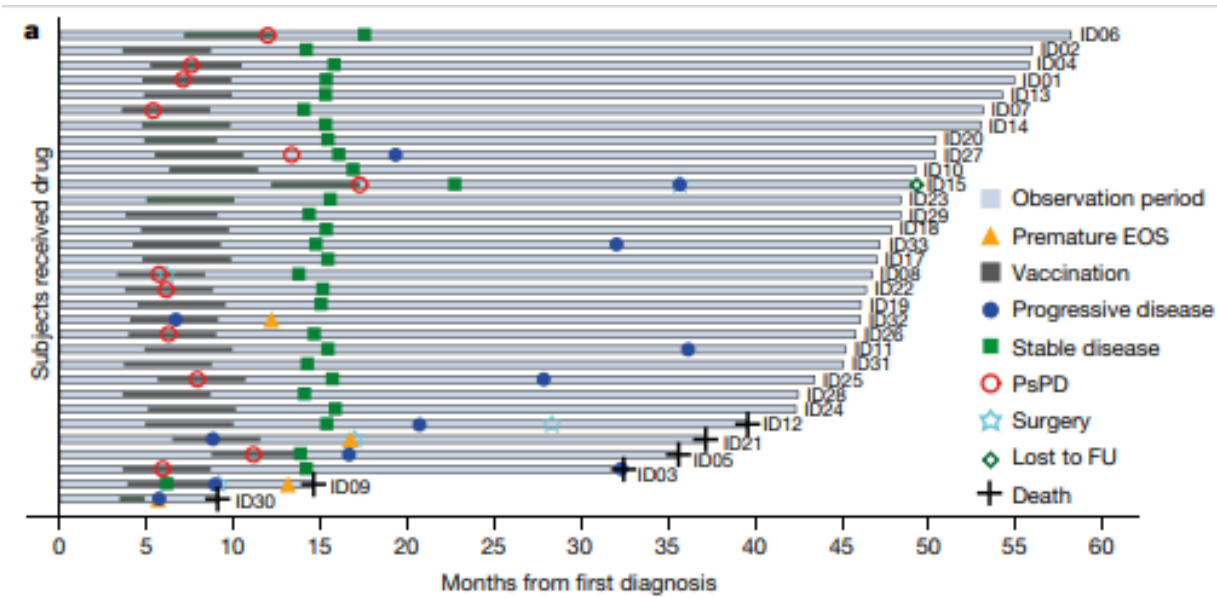
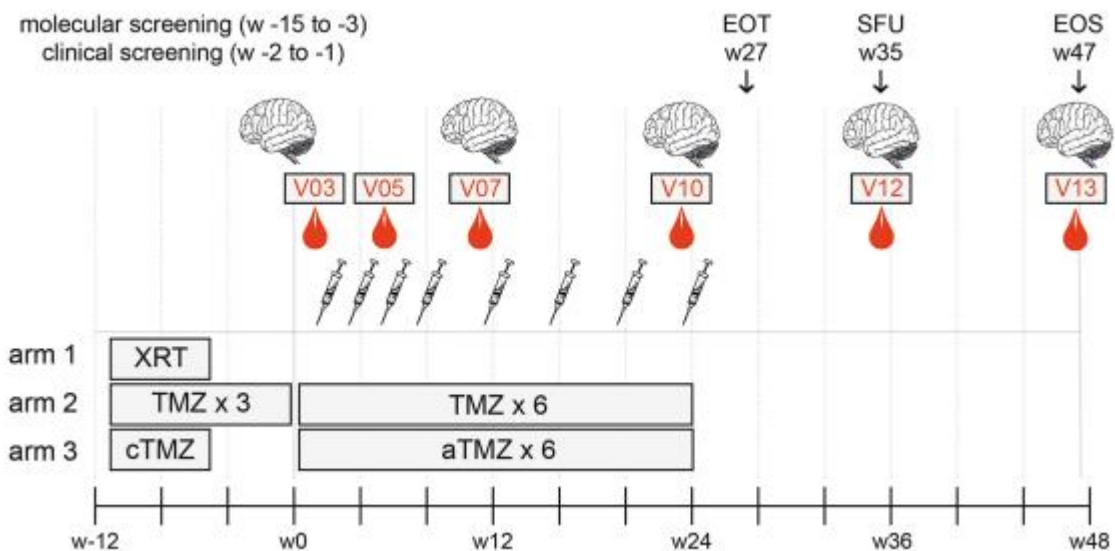
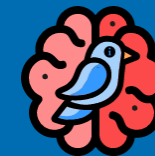

Verschillen in vaccin

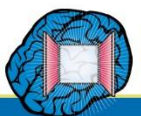
- Al dan niet gebruik van dendritische cellen
- Al dan niet gebruik van immuunversterkers
  - TLR agonisten, imiquimod
  - KHL
  - GM-CSF
- Plaats en aantal vaccins
- Patient-gerelateerde variabelen
  - leeftijd
  - eerdere behandelingen
  - ziektefase van de tumor
  - hoeveelheid tumor aanwezig
  - gebruik van dexamethason

8 vaccins bij 29/32
patiënten
Geen ernstige
bijwerkingen
Meeste bijwerkingen
lokaal

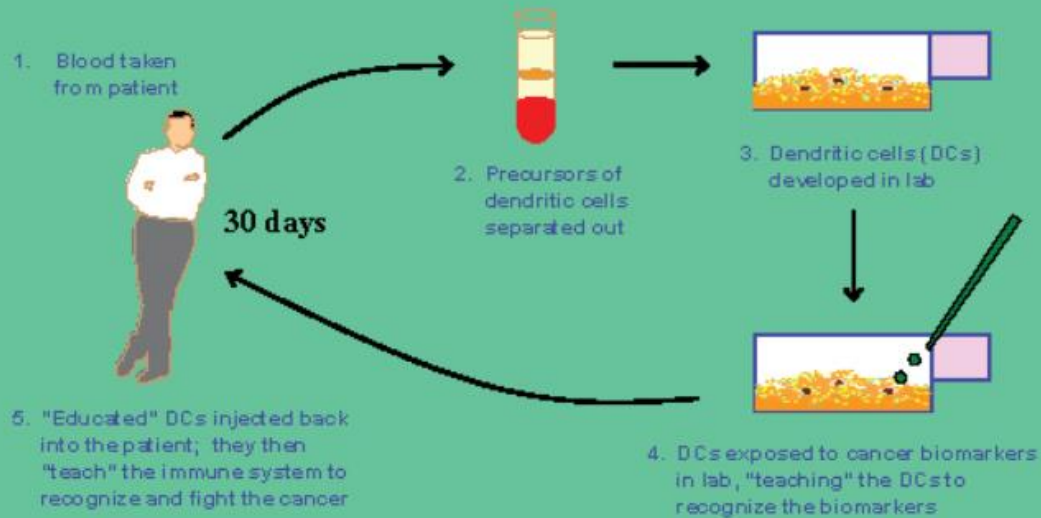
3-jaars progressievrij 64%
3-jaars overleving 84%

Dendritische cel als afweercel aangepast om kanker te herkennen

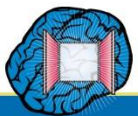
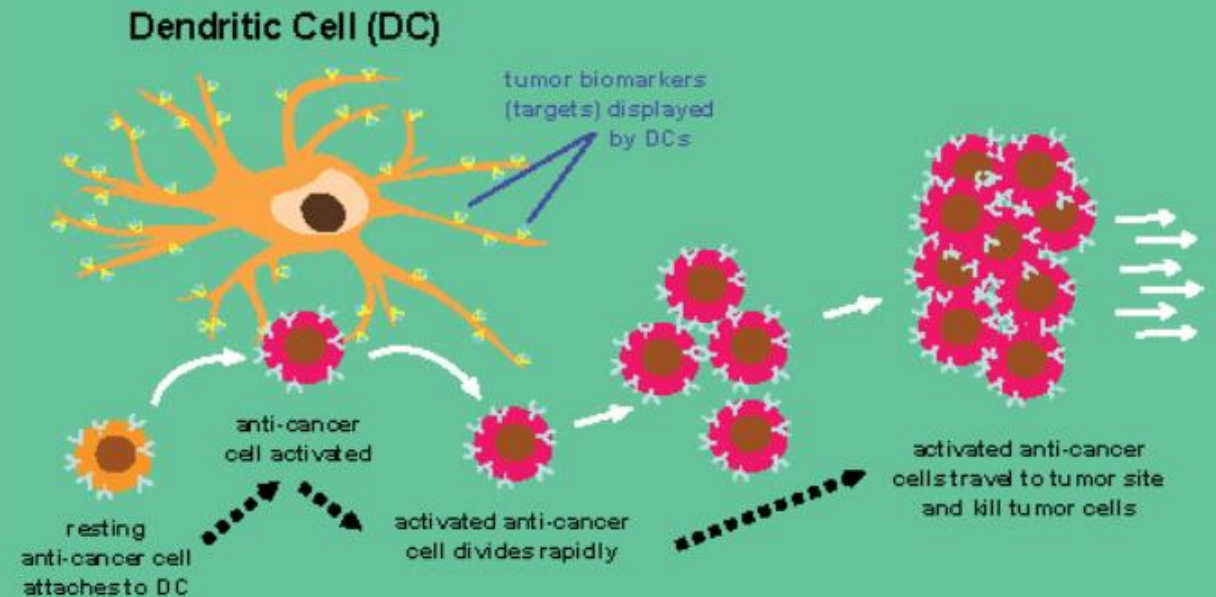

DCVax®: The Process

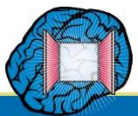
© 2005 Northwest Biotherapeutics, Inc., All Rights Reserved

One "Educated" Dendritic Cell Activates Hundreds of Anti-Cancer Cells

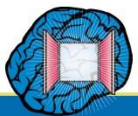
- Geschiedenis
- Afweersysteem
  - algemeen
  - hersenen en tumoromgeving
- Immunotherapie
  - algemeen
  - hersentumoren
- Toekomstperspectief
- Samenvatting

- combinatiebehandeling ter versterking immunotherapie
  - bestraling
  - chemotherapie
  - andere typen immunotherapie
- Op maat gemaakte vaccin op basis van tumor profilering en selectie van antistof cocktail

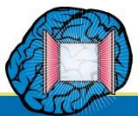
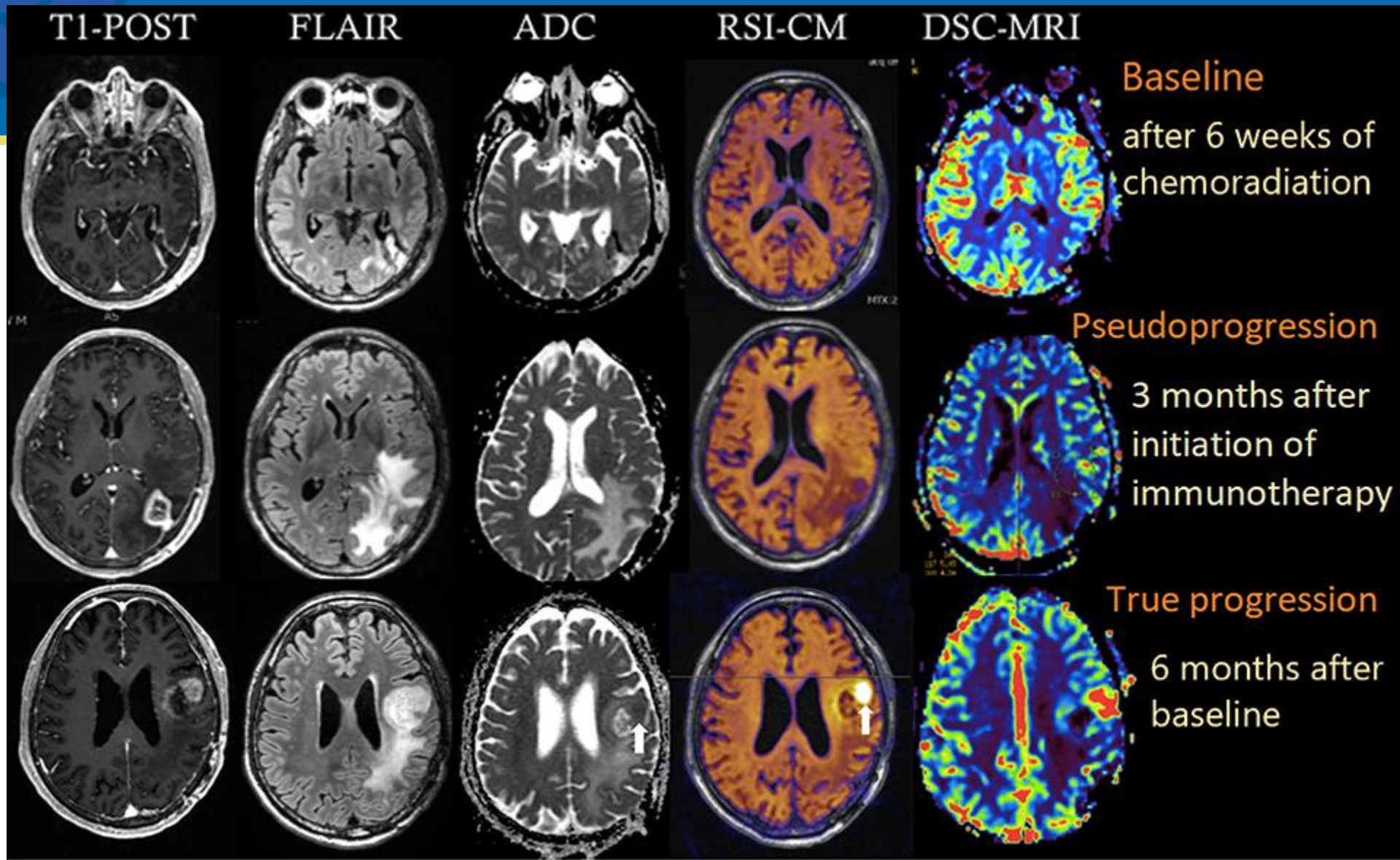
Geen universeel bloedanalyse die effect immuniteit meet

Op maat gemaakte monitoring

Bloed analyse neemt niet de reactie binnen de tumor mee

Uitdagingen radiologisch beeldvorming voor immuunrespons

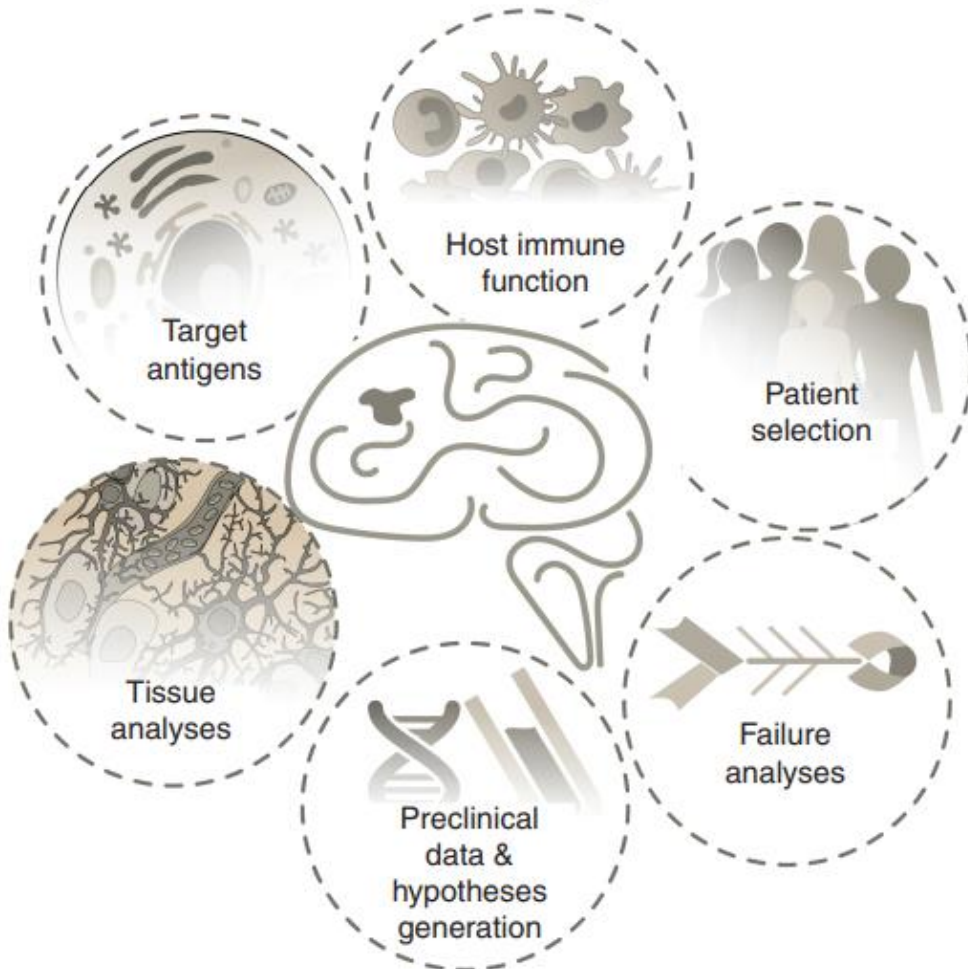

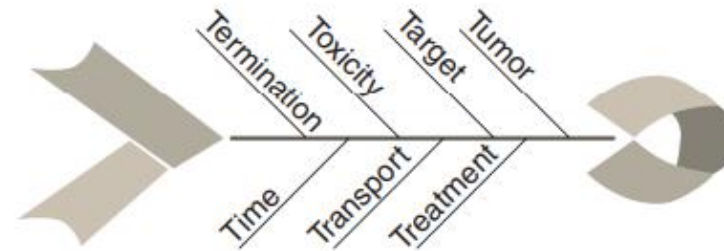
Factoren die succes bepalen van studies

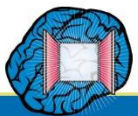
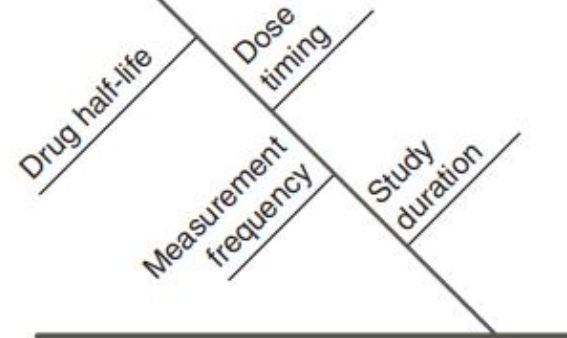
A Factors in neuro oncology clinical trials

B Failure Analysis

C Time

Grote vooruitgang immunotherapie bij bepaalde tumorsoorten

Bij hersentumoren extra uitdagingen

Voor een zeer selecte groep patiënten geschikt op dit moment

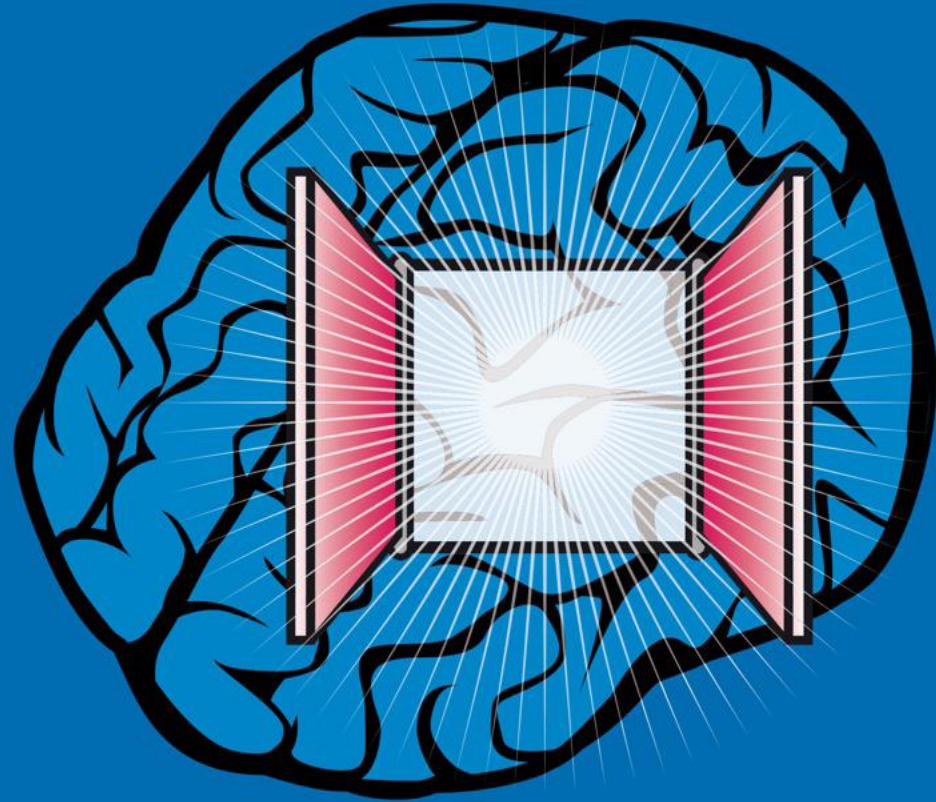
Veel onderzoek in vroege fase (veiligheid en effectiviteit)

Grootste struikelblok immunosuppressie door tumor

Groeiende kennis over selectie, biomarkers

Onderzoek in versterken van immunorespons

Publieksdag Hersentumoren

Zaterdag 27 November 2021
Online Evenement

In samenwerking met:

